

de grove korrel

JANUARI 2026 - JAARGANG 67

De Grove Korrel

67e jaargang, januari 2026, nummer 322

De Grove Korrel is een uitgave van Fotoclub Zwijndrecht opgericht 7 september 1959 en koninklijk goedgekeurd op 30 juni 1971

Redactie:

Martin Geuze, Joke Maarleveld,
Franz Heuser en Wim Benschop

Redactieadres:

Rotterdamseweg 126
3332 AL Zwijndrecht
redactie@fotoclubzwijndrecht.nl

Secretariaat:

Marjan Leeuwesteijn
secretariaat@fotoclubzwijndrecht.nl

Internet:

www.fotoclubzwijndrecht.nl

Contributie 2025/2026

€ 165,- per persoon per jaar

Bank:

NL30 INGB 0000 349456

Clubgebouw/fotogalerie:

Rotterdamseweg 126 (hoek Koninginneweg)
3332 AL Zwijndrecht

De aanvangstijd van de vaste clubavond is op maandagavond 20:00 uur.

Het clubgebouw is geopend vanaf 19:30.

De fotogalerie is voor publiek elke zondag van september t/m mei van 13:30 tot 16:30 uur geopend. De toegang is vrij.

Vormgeving en productie

Franz Heuser, Martin Geuze, Wim Benschop
en Joke Maarleveld

Printing:

Haveka B.V., Alblasterdam

Tekstbijdrage:

Martin Geuze, Henk Ras, Jurjen Biesbroek, Hans van Weelden, Ad van de Griend

Cover:

Helena Madrugo

Voorwoord

MARTIN GEUZE

De eerste korrel van dit nieuwe jaar. We kunnen terugkijken op een geslaagd 2025, waarin we heel veel dingen met elkaar gedaan hebben. Want wat ons als fotoclub uniek maakt is dat we naast onze maandagavonden op de club ook regelmatig excursies organiseren.

Eén van deze hoogtepunten was het bezoek aan de expositie van Stephan Vanfleteren in Gent. Na koffie met gebak in het restaurant van het museum hebben we met meer dan 20 leden deze expositie “Transcripts of a Sea” bekeken. Daar waren veel indrukwekkende foto’s te zien, zoals Jurjen verderop in deze Korrel prachtig beschrijft.

Hierna zijn we de stad in gegaan, waar we op een bijzonder leuke plek in het centrum hebben geluncht. Wat het erg leuk maakt is dat je tijdens zo’n clubuitje weer in gesprek komt met leden waarbij het niet meer over fotografie gaat maar ook over andere zaken.

Ook voor het komende jaar hoop ik dat we weer nieuwe exposities gaan bezoeken die de moeite waard zijn en waarbij weer veel leden meegaan. Mogelijk ook weer een bezoek aan Paris Photo of een andere meerdaagse excursie.

Voor nu wens ik jullie allen een gelukkig nieuwjaar waarbij er weer mooie foto’s gemaakt worden die we op de club kunnen zien. Het is op onze clubavonden altijd gezellig en dat is dan ook één van de redenen dat ik al heel lang lid ben van de club.

Trigië

HENK RAS

Op de middenpagina van De Grove Korrel 321 staat een serie van 5 foto’s van Cor, die me bij de eerste presentatie erg verbaasde. Had hij nu in het oneindige heelal gekeken in plaats van vlak voor hem op de grond, zoals we gewend zijn van hem?

De gepresenteerde beelden deden me direct denken aan de stripboeken van Trigië, die ik als tiener verzamelde eind jaren 60. Het verhaal was gebaseerd op het Romeinse rijk, maar had wel meerdere zonnen en planeten die soms aan de “hemel” stonden. Het was mijn eerste buitenaardse stripervaring, die lang heeft geduurd.

Weer eens het bewijs dat kijken naar foto’s hele vreemde sprongen kan veroorzaken in je geest. Ik weet bijna zeker dat Cor deze foto’s niet met deze intentie heeft gemaakt, maar waarschijnlijk heeft hij deze serie gemaakt al “spelend” met bestanden. Dit heeft geresulteerd in de intrigerende beelden in de Grove Korrel.

De les is, dat het spelen met “oude”, niet geselecteerde beelden, bij nader onderzoek waardevol en inspirerend kan zijn. Wellicht zit ik ernaast, maar het was leuk die oude stripboeken nog eens uit de kast te halen en in te zien.

© REMCO SCHADE

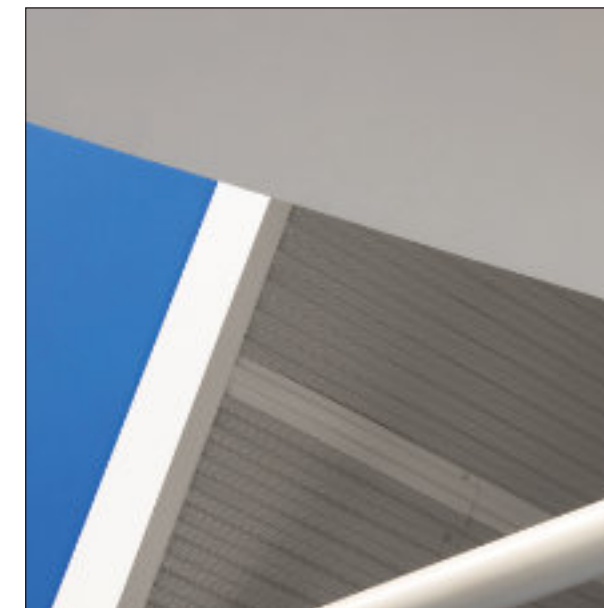
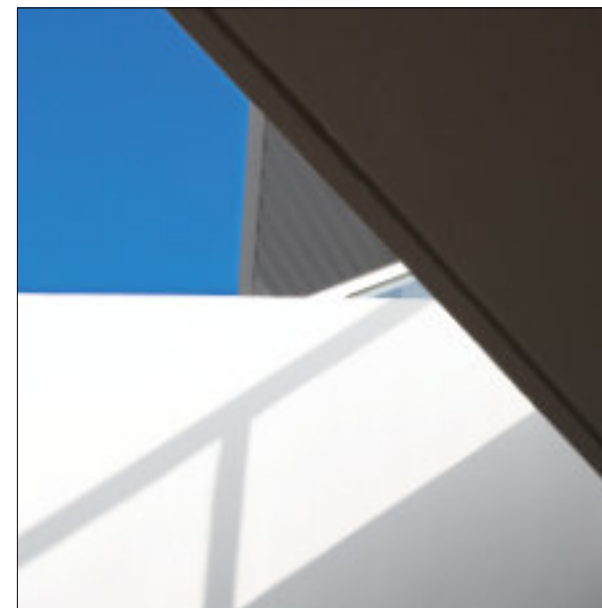
© WIM BENSCHOP

© HANS VAN WEELDEN

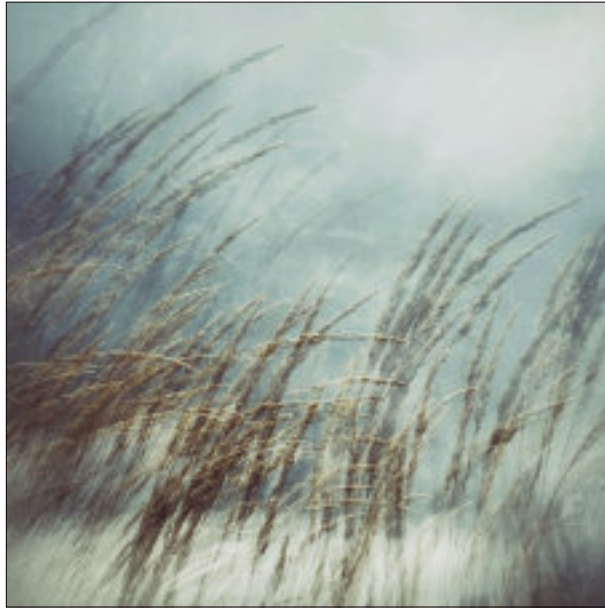

© FRANZ HEUSER

© MARISKA KEUSKAMP

Abstractie in het alledaagse. Soms hoef je niet ver te gaan om iets nieuws te ontdekken — soms is het gewoon om de hoek. In de zomer van 2025 op Camping Le Pin Parasol piepte ik even weg met mijn camera — gewoon een momentje voor mezelf. Geïnspireerd door de New Yorkse fotograaf Bob Krasner en de prachtige ruimtelijke fotografie van Hélène Binet, ging ik op zoek naar de abstractie in het alledaagse. Tot mijn verrassing raakte ik helemaal gefascineerd door één gebouw op de camping. Allemaal lijnen, schaduwen en snijpunten die een spel leken te spelen met het licht. Dit was het resultaat

© MARJAN LEEUWESTEIJN

Swipediscipline

:JURJEN BIESBROEK

Opgepept en vol verwachting togen we naar het Museum voor Schone Kunsten. Het DNA van de zee en de golven overspoelden ons in meer dan honderd beelden van Stephan Vanfleteren. Vijf jaar lang geploeter en gezweet leverde een prachtige collectie op waar iedereen van smulde. Je voelt zijn verbinding met het water en zelf word je ook volledig ondergedompeld.

Nog een zaal? Ja, na vijf zalen was er nog een zesde en een zevende. Prachtig hoor, maar de museummoeheid sloeg onverbiddelijk toe. Mijn maximale consumptieve vermogen is kennelijk tot een minuut of veertig beperkt.

De rest van het museum, volgepakt met stromingen van een andere aard en tijd, had ik in een minuut of tien wel gezien. Bij geen enkel schilderij of beeld stond ik stil, keek naar hoekjes waar ik zelf misschien nog een foto van zou kunnen maken. Mijn hersens zaten vol.

Het gesprek op de praatavond over jeugd op onze club bracht me terug in het museum. Jonge mensen willen instant reacties, likes, geen lange discussies over matige foto's op een fotoclub en kennen bovendien geen swipemoeheid. 'Matig' in relatie tot Vanfleteren dan hè, voel je niet aangesproken.

Hoe dan. Die verzadiging treedt minder snel op als je zelf het tempo kan bepalen. Autonomie voorkomt vermoeidheid. In een museum moet je van jezelf alles zien omdat je er helemaal heen bent gereden en net als de anderen als kenner en geïnteresseerde wil overkomen. Bij swipen is er geen dwang – je selecteert, skipt naar believen. Een jonge gast kan echt niet geforceerd twintig fotoclubfoto's met middelmatige content verdragen op zijn of haar tere maag. Wat een traagheid – totaal geen dopamine hits. Hoe hou je dat een avond vol. En dat elke week opnieuw?

Mag ik prikkelen? Te laat.

Fotoclubs dwingen contemplatie af bij foto's die het niet verdienen. Ik heb daar zelf als 61-jarige ook last van. Soms zie ik het gewoon niet, waarom een foto op de bok staat. Het zal wel aan mij liggen, denk ik dan.

Maar echt, fotokenners die veel werk hebben gezien, en laat ik ons daaronder scharen, zijn getraind in het snel beoordelen van fotowerken. De eerste blik geeft een esthetische of emotionele haak en daarna komt de diepere laag tot zijn recht, mits die in de foto aanwezig is. We kunnen dus best wel sneller en efficiënter. Niet over iedere foto is veel te zeggen.

Het is natuurlijk erg kort door de bocht geformuleerd, weet ik, maar als je jeugd wil binden aan je club, dan moet het echt wel anders. Een mooie invalshoek kan zijn: maak foto's die het verdienen om langer bekeken te worden, maar snel genoeg grijpen om die kans te krijgen. Wel swipen, maar met mate.

© AD VAN DE GRIEND

'Fresh handmade'

Een portret in wording

Een goed portret begint bij een verbinding tussen de geportretteerde en de fotograaf. Als basis is daar een goede samenwerking en voorbereiding voor nodig. Dit portret begon met een idee. Ik had Mila bedacht met haar bokshandschoenen in dekking voor haar gezicht, zodanig dat haar dwingende ogen er net bovenuit zouden komen. Vooraf bedenk ik altijd of een foto kleur of zwartwit zal worden. In dit geval wilde ik haar gezicht zo licht mogelijk gedrukt hebben (Mapplethorpe ivoor wit). Dus belichting frontaal en huid zacht weergegeven. Echter ook in de studio moet je ideeën weleens bijstellen en bedacht zijn op het moment. De bokshandschoenen van Mila waren niet egaal zwart zoals bedacht en haar haarlokken niet meegerekend. Het oorspronkelijke idee en de daarbij behorende compositie werkte niet meer. Heerlijk vind ik dit proces in een studio omgeving, ensceneren en in je zoeker bijna intuïtief aanvoelen: dit is oké! Uiteindelijk is het dan toch meer en meer een portret van Mila geworden.

In mijn opinie is een portret pas geslaagd bij een zekere mate van verbinding of verwondering van de beschouwer. Dat klinkt voor sommige beladen en hoogdravend. Toch is deze mate van bezieling noodzakelijk. Een portret is toch iets anders dan straatfotografie of architectuurfotografie. In besprekingen van portretten valt me wat meer aarzeling op. Ik denk dat portretfoto's lastiger te definiëren zijn.

Misschien wordt de context van portretfoto's vergroot door series en thema's? Wat zeker meetelt bij een beleving van een portret is als de geportretteerde een bekendheid is of herkend wordt. Dat laatste mag misschien voor sommigen hardcore analisten geen rol spelen maar toch...ach, ik kan nog veel langer doorgaan met schrijven, denken over portretten...

Nu maar hopen dat mijn mobiele studio nog een keer uit de koffer komt voor weer een portret.

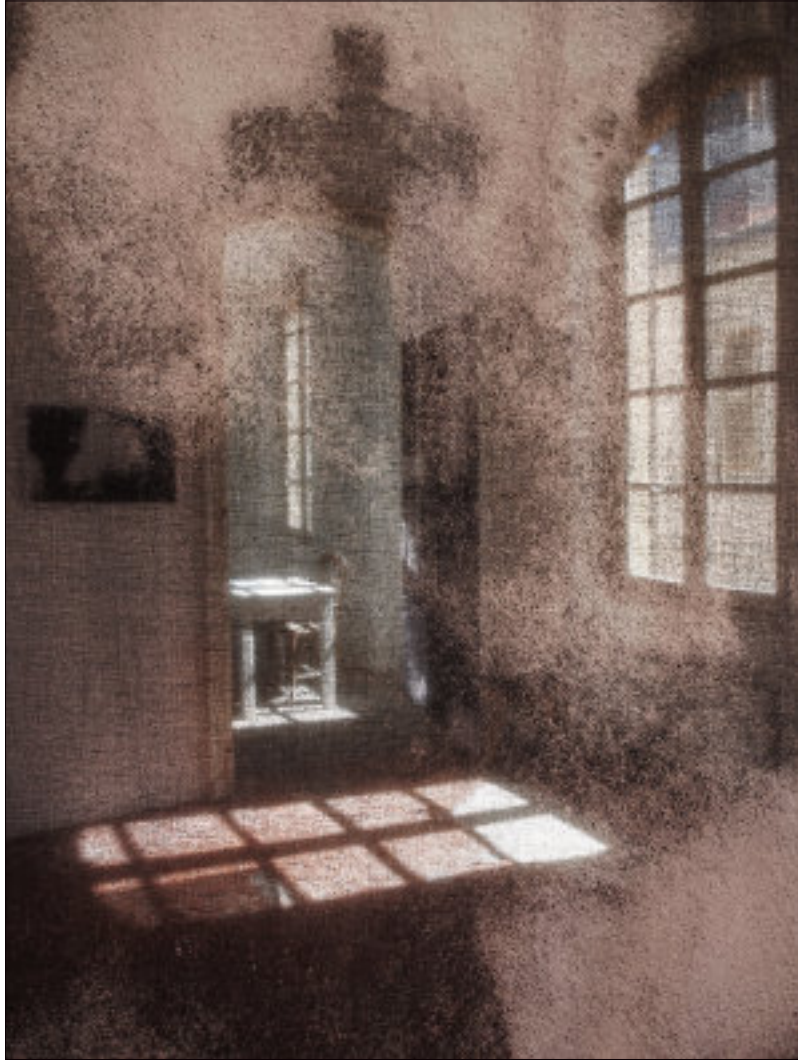
© JAN KOORNEEF

© TINEKE ADENEY

© AREN VAN DEN DOEL

© ARIE STAM

© HANS VAN WEELDEN

© SENT DE VRIES

On the move

Je ware gezicht tonen

HANS VAN WEELDEN

Maandagavond 15 december 2025, nieuwwerkavond bij Fotoclub Zwijndrecht.

Ik zet 5 foto's op de bok, gemaakt op de maandagse weekmarkt van Bedoin (Fr), hipshots omgezet naar zwart-wit via een NIK-filter, waardoor de beelden een gruisige uitstraling hebben.

Die gruisigheid past bij de gefotografeerde mensen, over het algemeen ouderen. Ze bekijken het aanbod in marktkramen, maar de uitgestalde waar is niet zichtbaar. De foto's worden mild onthaald door de clubleden, met dien verstande dat men meent dat 3 van de 5 foto's een mooie eenheid vormen, twee foto's vallen daar een beetje buiten. Ik was het daar wel mee eens. Vervolgens ontspon zich een aardige discussie. *'Ik kan niet zien waar ze naar kijken'*. Klopt, maar dat is toch niet zo boeiend, het gaat om hun gelaatsuitdrukking.

'Ze kijken wel allemaal erg chagrijnig'. Dat is volgens mij een verkeerde interpretatie. We zijn kennelijk inmiddels vergroeid met vrolijk lachende mensen op facebook en Instagram. We zijn zo gewend geraakt aan de vaak stompzinnige selfies met bijbehorende boeiende blik, dat we in de war raken als mensen op een foto een keer gevangen worden met hun neutrale gezichtsuitdrukking. Ik denk dat de geportretteerden vooral zichzelf zijn.

'Ik vind dat die mensen toch wel erg ernstig en een beetje triest kijken'.

Ik maak een klein sprongetje in de lucht, het is me gelukt om mensen te raken met beelden die beslist niet tot de top van mijn oeuvre gerekend mogen worden. Goed dat ik me ooit verdiept heb in de fotografische bespiegelingen van Diana Bokje: 'Van Maken tot Raken'. Een geslaagde avond.

In mijn zoektocht naar straatfotografen stuitte ik de dag daarop op de Ierse fotograaf Eamonn Doyle.

Zijn biografie zegt het volgende:

Doyle's i-serie is een serie portretten van individuen terwijl ze hun dagelijkse leven leiden. De meesten van hen zijn oud, wat de beelden een sterk gevoel van vergankelijkheid geeft. Hun vele ervaringen- hun vreugde en verdriet- dragen ze op hun gezicht.

Impliciet is het ook een overdenking over de fotografie zelf: Het vermogen om tegelijk een vluchtig moment en een compleet verhaal vast te leggen.

Wat mooi gezegd. Ik had het niet beter kunnen verwoorden.

Overigens verontschuldigen voor het feit dat ik mijn eigen foto's ter sprake breng, maar zij vormen slechts de inleiding of aanleiding, het gaat uiteindelijk om de tekst bij de beelden van Eamonn Doyle.

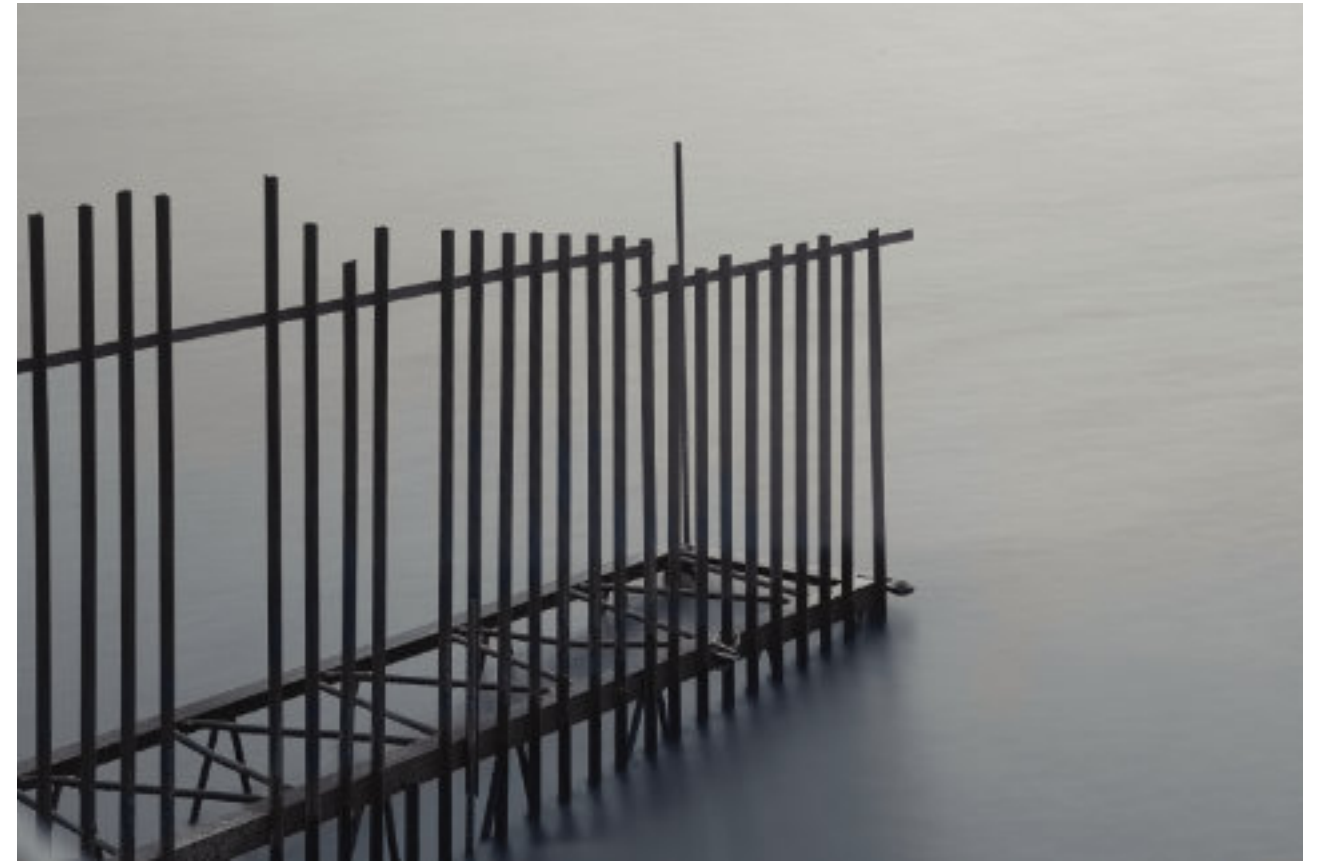
© Eamonn Doyle

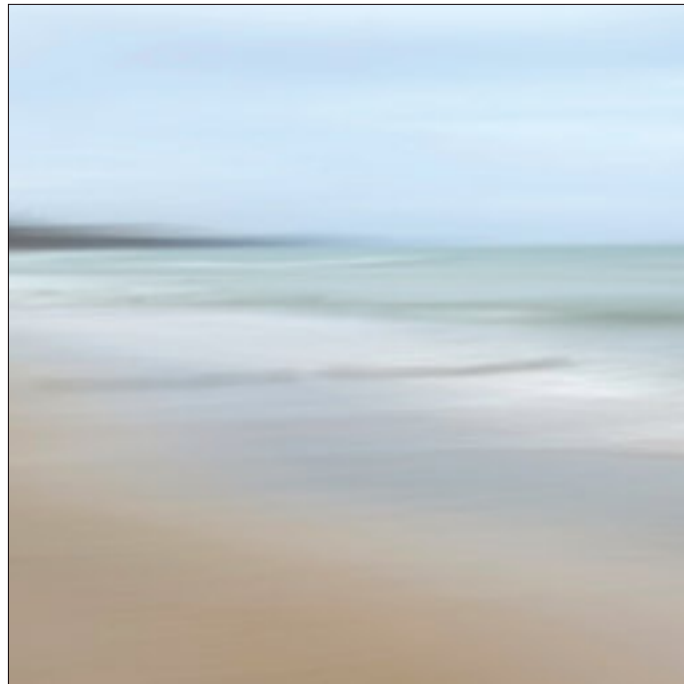
© REMCO SCHADE

© JOKE MAARLEVELD

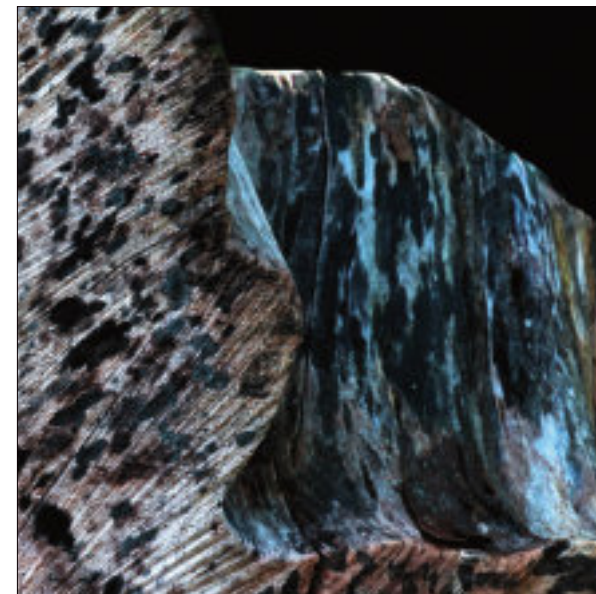

© JAN VAN TOL

© LIA PERQUIN

Waar water droomt
Het strand ademt zacht.
Kleuren lossen op in elkaar.
Zand is geen vaste grond meer, maar een
gedachte die voorbij glijdt,
Het water beweegt zonder haast.
Niet om ergens te komen, maar om te blijven dromen.

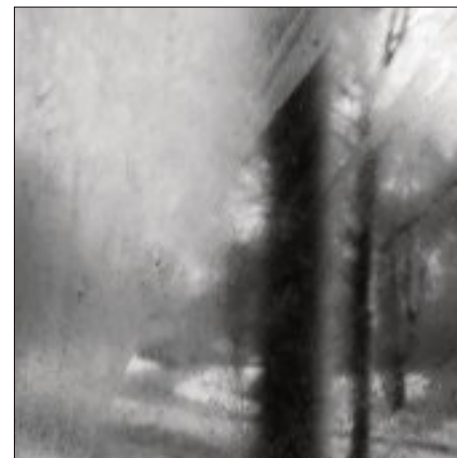
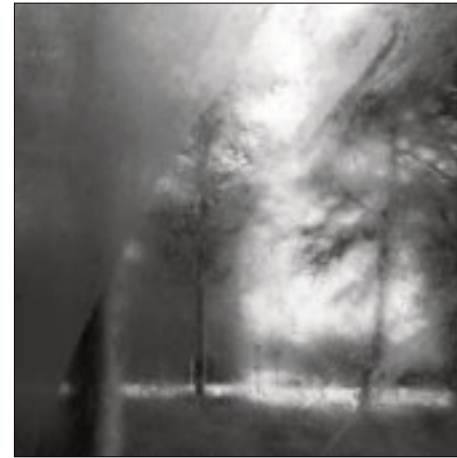
© FRANK DE GRAAFF

© SANDRA REIJMERS

© ROB TEIRLINCK

© JOKE MAARLEVELD

Altijd wat op de bus

© PETER VAN KLINKEN

© FRED VAN TURENHOUT

© ANJA GROOT ZWAFTINK

Schaduwspel

Daar ga ik over nadenken

AD VAN DE GRIEND

De titel is een regel uit één van de aardige artikeltjes zoals deze ontstaan als Henk Ras een foto, die we al kennen, nader analyseert. Henk gaat, naar aanleiding van de in de voorgaande Grove Korrel besproken foto, nadenken. Hij vindt de foto een filmstill en gaat fantaseren over de bijbehorende film.

Waarschijnlijk onbewust wordt hier iets essentieels aangestipt over fotografie. Een foto is namelijk niet belast met de noodzaak tot 'vertellen'. Een foto is een ding dat dingen laat zien en deel kan uitmaken van meerdere verhalen.

Als op onze club de recensent van een foto opmerkt er niet bij te kunnen fantaseren of daar geen verhaal bij te kunnen maken, zegt dit eerder iets over het onvermogen van de fantast dan over de foto. Wim Wenders, een begenadigd filmmaker én fotograaf, gaat nog iets verder met de stelling: 'Iedere foto is het eerste beeld van een film'.

Een filmstill kan, als apart beeld, indrukwekkender zijn dan als deel van een filmisch verhaal. Onze herinnering aan een film zit, los van het verhaal, als beelden in het hoofd. Hooguit is er de suggestie van een plot of een beleving. Ronald Barthes heeft daarover een essay geschreven met de titel 'En sortant le cinéma'. Hierin beschrijft hij het gevoel bij het verlaten van de bioscoop waarbij hij vanuit een soort filmische hypnose terugkeert in de realiteit.

Waar de beelden, verzameld in je onderbewustzijn, vandaan komen (ervaringen, literatuur, films, foto's etc.) weet je niet maar ze zijn vrijwel zeker nooit 'eigen'. Ze zijn feitelijk van niemand. Welke herkenning een foto genereert hangt af van zowel de maker als de beschouwer en alles wat beiden zelf meebrengen.

Voor Henk is de betreffende foto is niet slechts een document van plaats en tijd maar roept tevens de hypnotische emotie op van het kijken naar een film in de bioscoop. De foto is een uitnodiging voor iets dat nog niet is gebeurd maar wel zou kunnen gebeuren. Dat wat was en dat wat kan zijn.

Hoe de fantasie van Henk uitpakt is noch voor de fotograaf noch voor de foto relevant. Maar erover fantaseren is wel leuk.

Gedane zaken....

01-09-2025 opening seizoen met spreker Jaap van den Beukel.

07-09-2025 t/m 12-10-2025 groepsexpositie met werk gemaakt tijdens het bezoek van de club aan Zollverein Essen.

22-09-2025 retrospectief Marjan Leeuwesteijn en Martin Geuze.

29-09-2025 pop-up 1: overloop eerste nieuwwerkavond en nog niet besproken kringloopfoto's.

13-10-2025 bezoek van Fotokring Polderlicht.

19-10-2025 t/m 23-11-2025 expositie "Diverse Clicks" met fotowerk van Frank de Graaff en Sent de Vries.

27-10-2025 pop-up 2: een bijdrage van Cees van Meerten over het aanleveren van fotobestanden voor diverse doeleinden, een bijdrage van Joke Maarleveld met als titel "Kanttekeningen bij enkele iconische foto's en een bijdrage van Wilco Maarleveld in de vorm van een boekbespreking van het boek "De Alexanderpolder New Urban Frontiers".

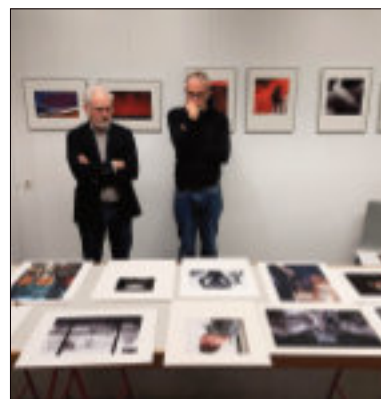
24-11-2025 pop-up 3: "Jureren in de praktijk" een avond verzorgd door Jurjen Biesbroek, Hans van Weelden en Jan Koorneef.

30-11-2025 t/m 18-01-2026 expositie A& met fotowerk van Ad van de Griend

08-12-2025 gastspreker Erno Wientjens.

21-12-2025 clubexcursie naar Gent voor een bezoek aan de expositie van Stephan Vanfleteren getiteld "Transcripts of a sea".

22-12-2025 praatavond.

© COR RITMEESTER

de grove korrel

FOToclubZWIJNDRECHT